

BOGDAN DUMITRU MOLOMAN

AUTORITATEA PĂRINTEASCĂ EXCLUSIVĂ

Tomul 37

Cuprins

Prefață	11
Listă de abrevieri	24
Capitolul I. Introducere	31
Capitolul al II-lea. Noțiuni, durată și principii	37
<i>Secțiunea 1. Evoluție noțională. De la „putere” la „autoritate” .....</i>	<i>39</i>
§1. Prolegomene	39
§2. Codul civil de la 1864 – „putere părintească”	45
2.1. Optica legiuitorului	45
2.2. Definiții conturate în literatura de specialitate	45
§3. Codul familiei de la 1954 și sintagma „ocrotirea părintească”	48
3.1. Viziunea „caldă” a legiuitorului	48
3.2. Definiții conturate în literatura juridică socialistă	49
3.3. Definiții schițate în literatura juridică postdecembristă	51
§4. Codul civil și sintagma „autoritatea părintească”	53
4.1. Optica „involutivă” a legiuitorului. Componenta definitorie	53
4.1.1. Delimitări conceptuale. „Răspundere”, „custodie”, „putere” sau „autoritate”? Rațiunea alegerii noțiunii de „autoritate”	57
4.2. Definiții propuse de literatura actualului Cod civil	67
4.3. Definiția propusă	72
<i>Secțiunea a 2-a. Durata autorității părintești .....</i>	<i>77</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Principiile generale ale autorității părintești .....</i>	<i>86</i>
§1. Principiul interesului superior al copilului	86
§2. Principiul egalității în drepturi a părinților	101
§2 ¹ . Principiul codeciziei în integralitatea aspectelor privitoare la copil	120

§3. Principiul independenței patrimoniale dintre părinți și copii.....	123
§4. Principiul nediscriminării în funcție de statutul copilului.....	127
<i>Secțiunea a 4-a. Concluzie intermediară</i>	130

Capitolul al III-lea. Repere generale: modalități ale

autorității părintești	132
-------------------------------------	-----

<i>Secțiunea 1. Regula generală: autoritatea părintească în comun</i>	134
---	-----

§1. <i>Sedes materiae</i>	134
---------------------------------	-----

§2. Mecanismul de funcționare	134
-------------------------------------	-----

2.1. Mandatul tacit reciproc și aplicabilitatea acestuia.....	145
---	-----

2.1.1. Decizii importante	145
---------------------------------	-----

2.1.2. Decizii curente.....	152
-----------------------------	-----

2.2. Apariția neînțelegerilor între părinți. Concursul instanței judecătorești	159
--	-----

<i>Secțiunea a 2-a. Excepția de la regulă: exercitarea autorității părintești în mod exclusiv</i>	161
---	-----

§1. <i>Sedes materiae</i>	161
---------------------------------	-----

§2. Mecanismul de funcționare	161
-------------------------------------	-----

<i>Secțiunea a 3-a. Exercițarea autorității părintești în situații „fortuite”. „Excepția excepției”?</i>	163
--	-----

§1. „Ingeniozitatea” legiuitorului.....	163
---	-----

§2. Art. 507 C. civ. declanșează <i>ope legis</i> exclusivitatea?	164
---	-----

§3. Contradicție bizară?	178
--------------------------------	-----

<i>Secțiunea a 4-a. Delegarea autorității părintești... o „facultate” a exercițiului autorității?</i>	181
---	-----

§1. <i>Sedes materiae</i>	181
---------------------------------	-----

§2. „Titularii” delegării	184
---------------------------------	-----

§3. Când intervine delegarea?.....	186
------------------------------------	-----

§4. Către cine se transferă exercițiul autorității părintești?	186
--	-----

§5. Procedura delegării autorității părintești.....	187
---	-----

5.1. Procedura administrativă.....	187
------------------------------------	-----

5.2. Procedura judecătorească.....	188
------------------------------------	-----

5.3. Situația delegării pe cale notarială.....	190
--	-----

§6. Rolul statului, al autorităților	190
--	-----

<i>Secțiunea a 5-a. Concluzie intermediară</i>	191
--	-----

Capitolul al IV-lea. Motive care conduc spre o exclusivitate a autorității părintești	193
<i>Secțiunea 1. Prolegomene. Sedes materiae</i>	194
<i>Secțiunea a 2-a. Codul civil vs. Legea nr. 272/2004 și lupta defnirii sintagmei „motive temeinice”</i>	195
<i>Secțiunea a 3-a. Incidența motivelor temeinice în pronunțarea exclusivității exercitării autorității părintești de către instanțele judecătorești</i>	215
<i>Secțiunea a 4-a. Concluzie intermediară</i>	217
Capitolul al V-lea. Repercusiunile exercițiului exclusiv al autorității părintești	219
<i>Secțiunea 1. Locuința minorului – parte a unei o relații general-special?</i>	220
§1. <i>Sedes materiae</i>	220
§2. <i>Locuință vs. domiciliu. Chestiuni noționale</i>	221
§3. <i>Există o relație simbiotică între modul de exercitare a autorității părintești și locuință?</i>	223
§4. <i>Stabilirea locuinței minorului și „actorii” implicați</i>	225
4.1. <i>Înțelegeri vs. disensiuni și... inconsecvența legiuitorului</i>	225
4.2. <i>Modalitatea de stabilire a locuinței minorului</i>	235
4.2.1. <i>Persoanele la care se poate stabili locuința</i>	235
4.2.2. <i>Criterii legale de evaluare a interesului superior al copilului la stabilirea locuinței acestuia</i>	237
4.2.2.1. <i>Criterii ce gravitează în jurul minorului</i>	240
4.2.2.2. <i>Criterii centrate pe părinte/părinți</i>	251
4.2.2.3. <i>Criterii adiacente</i>	257
4.2.3. <i>Chestiuni privind „locuința alternantă” – himera supremă a dreptului familiei</i>	259
4.2.3.1. <i>Sedes materiae</i>	259
4.2.3.2. <i>Soluțiile doctrinei</i>	260
4.2.3.3. <i>Optica noastră</i>	272
<i>Secțiunea a 2-a. Menținerea relațiilor personale. Drept sau (și) obligație?</i>	286
§1. <i>Sedes materiae</i>	287
§2. <i>Dreptul vs. obligația de a menține relații personale</i>	288

§3. Rolul autorităților publice	298
§4. Stabilirea programului de menținere a legăturilor personale pe calea ordonanței președințiale.....	300
§5. Cum reacționăm, stabilim și punem în aplicare un program de menținere a legăturilor personale în ipoteza unor vremuri pandemice	303
<i>Secțiunea a 3-a. Obligația părintelui/părinților la creșterea, întreținerea și educarea copilului .....</i>	<i>320</i>
§1. Prolegomene. Fundament	320
§2. <i>Sedes materiæ</i>	321
§3. Noțiune	322
§4. Întreținerea copilului – <i>metamorfozarea</i> obligației morale într-una legală.....	324
§5. Există posibilitatea vreunei compensări a obligației de întreținere? O nouă himeră a dreptului?	333
§6. Putem suspenda acordarea întreținerii? Dacă da, când?	351
<i>Secțiunea a 4-a. Consimțământul la adopție... un drept păstrat „în comun” .....</i>	<i>357</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Concluzie intermediară .....</i>	<i>359</i>

Capitolul al VI-lea. Sancționarea modului în care se exercită autoritatea părintească.....	361
<i>Secțiunea 1. Decăderea din exercițiul drepturilor părintești.....</i>	<i>362</i>
§1. <i>Sedes materiæ</i>	362
§2. Natura juridică	363
§3. Cine poate „decădea” din exercițiul drepturilor?	363
§4. Motivele care metamorfozează măreția în decădere	364
§5. Aspecte procedurale	373
5.1. Clarificarea conținutului art. 508 alin. (1) tz. I C. civ.	373
5.2. Clarificarea conținutului art. 508 alin. (2) C. civ.	382
§6. Întinderea decăderii	384
§7. Redarea exercițiului drepturilor părintești	387
<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciul cauzat prin fapta minorului .....</i>	<i>389</i>
§1. <i>Sedes materiæ</i>	390

---

§2. Cine se face culpabil de producerea prejudiciului... minorul sau copilul?	392
§3. În sarcina cui se angajează răspunderea civilă?	392
§4. Condițiile răspunderii	393
4.1. Condițiile generale	394
4.2. Condițiile speciale	397
<i>Secțiunea a 3-a. Concluzie intermediară</i>	404
Capitolul al VII-lea. Concluzii generale	405
Bibliografie	413

BOGDAN DUMITRU MOLOMAN

**AUTORITATEA
PĂRINTEASCĂ EXCLUSIVĂ**

Universul Juridic

București

-2024-

Capitolul al II-lea

Noțiune, durată și principii

Motto:

*„Un singur lucru face omul fără nici un sentiment de
responsabilitate:
acela pe care ar trebui să-l facă terorizat de senti-
mentul responsabilității: copiii”*

[G. IBRĂILEANU, *Privind viața* (București: Cultura Națională, 1930), p. 12]

Familia a fost un partener al omului pe întreaga sa existență încă din cele mai vechi timpuri, asigurând atât evoluția, cât și continuitatea vieții.

Cum în mod just s-a menționat în doctrina recentă, familia – bază a societății – reprezintă locul unde se nasc, cresc și se educă copiii și „nu poate fi (...) imaginată în lipsa elementelor care îi dau substanță și rațiune: solidaritatea și legătura afectivă dintre membrii săi”², și „ar trebui să fie un spațiu al înțelegerii și convergenței intereselor, în care membrii se înțeleg și conlucrează spre binele comun, relațiile dintre aceștia fiind caracterizate de afecțiune reciprocă, empatie, auto-sacrificiu și armonie. Atunci când vine vorba de minori, existența unui atare climat în familia restrânsă (formată din părinți și descendenți) este esențială, întrucât constituie premisa unei dezvoltări armonioase din punct de vedere afectiv, psihologic și social. Pentru copil, familia reprezintă centrul universului său, fiind mediul din care își însușește principalele deprinderi și elemente de personalitate, în care se formează și în care își găsește siguranța”³.

Suportul care stă la baza clădirii omului ca individ este reprezentat tocmai de modul în care relația părinte-copil se conturează în cadrul

---

² NEAMȚ, *Locuința alternantă*, p. 326.

³ NEAMȚ, *Stabilirea locuinței minorului*, p. 301.

familiei. Într-adevăr, o dezvoltare armonioasă a unui copil este, fără doar și poate, înrâurită de evoluția și împletirea funcțiilor parentale.

Însuși legiuitorul nostru tinde spre o reglementare detaliată a acestor relații de familie, patrimoniale sau nu, tocmai pentru a egaliza și a da șanse egale ambilor părinți, însă fără a face rabat de faptul că, întotdeauna, copilul se află în centrul atenției.

Acum când, putem spune, totul evoluează cu viteza luminii, digitalizarea înlocuind realitatea fizică, iar abundența legilor și modificarea lor rapidă nu dau timpul necesar a fi reținute în comportamentul de zi cu zi al cetățeanului, o abordare, pe alocuri, și din perspectivă istorică a instituției protecției copilului ce are un rol de o importanță covârșitoare în cadrul unei familii poate conduce la o mai bună înțelegere a actualei legiuiri.

Cu toate că, uneori, totul se derulează în cadrul familiei din inerție, invocând instinctele materne sau, după caz, paterne, în ceea ce privește creșterea, întreținerea și/sau educarea unui copil, unele chestiuni trebuie să fie în concordanță cu prevederile legale în vigoare, chiar dacă, în percepția părintelui, nu ar exista o simbioză perfectă între dorințele sale și prevederile legale.

Pentru a înțelege sau, cel puțin, pentru a clarifica într-o oarecare măsură noile reglementări privitoare la „autoritatea părintească”, astfel cum sunt prevăzute de actualul Cod civil, încercăm să descoperim trecutul instituției și să evidențiem modul în care legiuitorul a ales să evolueze atunci când și-a aplecat atenția asupra acesteia, mai ales că modul în care societatea a evoluat a condus la multiple schimbări de paradigmă. În acest scop, în acest capitol vom aborda chestiuni privind modul în care legiuitorul a abordat chestiunea denumirii instituției (sect. 1), care este durata cât autoritatea părintească este în ființă (sect. a 2-a), însă fără a uita a ne apleca și asupra principiilor care orânduiesc autoritatea părintească (sect. a 3-a).

Secțiunea 1

Evoluție noțională. De la „putere” la „autoritate”⁴

Motto:

„Parents and their children. Where do we stop... and they begin?”

[„Părinții și copiii lor. Unde ne oprim noi... și încep ei?”]
Ray Cooper (Jason Momoa), în „Sweet Girl” 2021
(Netflix©)

§1. Prolegomene

Fără doar și poate, autoritatea părintească s-a născut în vechiul drept roman sub titulatura „*patria potestas*”, reprezentând un drept absolut, original și exclusiv al cetățenilor romani asupra fiilor și fiicelor lor, însă, de-a lungul timpului, a suferit modificări evolutive în natura sa juridică.

Cu trecerea anilor, nu suntem altceva decât suma experiențelor care ne-au format. Oare același lucru îl putem spune și atunci când ne aplecăm atenția asupra unei instituții juridice în încercarea de a afla adevăratul rol al acesteia? Autoritatea părintească, așa cum a fost reglementată de actualul legiuitor, reprezintă oare suma experiențelor vechiului legiuitor sau este doar o întoarcere la ceea ce a fost, sub o altă denumire?

Autoritatea părintească, privită ca instituție juridică, reprezintă conceptul modern al unei relații sociale tipice al cărei piedestal a fost stabilit odată cu trecerea timpului⁵.

Există oare o evoluție a instituției autorității părintești sau totuși asistăm la o întoarcere la vechile legiuri? Pentru a putea răspunde la

---

⁴ Prezenta secțiune a fost publicată anterior, în timpul derulării studiilor doctorale, într-o formă parțial diferită, sub titlul „*Aspecte privind evoluția autorității părintești. (I) Noțiune și principii*”, (2022) 1 *Revista de Dreptul Familiei* 240, pp. 240-294.

⁵ J.P. ORTUÑO MUÑOZ, „*Competencia judicial internacional y reconocimiento de decisiones en materia de protección de menores. Aplicación conjunta de distintos instrumentos internacionales. Reglamento (CE) 2201/2003*”, (2005) 74 *Estudios de derecho judicial* 147, p. 153.